

A böjt, mint a Szent Isten színe elé készülés és az ő szent akaratával való összekapcsolódás

Köszöntés: Mikor pedig böjtöltök, ne legyen komor a nézéstek, mint a képmutatóké, akik eltorzítják arcukat, hogy lássák az emberek, hogy ők böjtölnek. Bizony mondom nektek, elvették jutalmukat. Máté 6:16. Mikor böjtölnek, én meg nem hallgatom kiáltásukat, és ha égőáldozatot vagy ételáldozatot készítenek, nem lesznek kedvesek előttem; sőt fegyverrel, éhséggel és döghalállal irtom ki őket. Jer 14:12.

Bibliaolvasás: Lukács 16: 11-24.

Ige: Akkor János tanítványai jöttek hozzá, és ezt kérdezték: Mi az oka, hogy mi és a farizeusok gyakran böjtölünk, a te tanítványaid pedig nem böjtölnek? Jézus így válaszolt: Gyászolhat-e a násznép, amíg velük van a vőlegény? De majd eljönnek azok a napok, amikor elvételük tőlük a vőlegény, és akkor böjtölni fognak. Máté 9:14-15.

Szeretet testvéreim! Tegnap böjt első úrnapja volt. Felmerül a kérdés, hogy az istenes élettől elszakadt poszt modern embernek jelent-e még bármit is a böjt? Mi tehát a böjt? Szentlélek több meghatározás közt ott van az Úr Jézusé is, amit a násznépétől elvett vőlegény példázatával szemléltetett.

Ejtsünk hát néhány mondatot erről a mai emberről, ezt követően határozzuk meg az igaz böjt jelentését és végül vonjuk le az igei tanításból a mi üdvözítő Istenünknek akaratát és nekünk szóló személyes üzenetét!

„Tavaszdodik.” Emberi létünknek e tavaszi időszakára nagy általánosságban az újrakezdés jellemző. Hajdanán keresztyénséggel fűszerezett népi hagyományokba csomagolva babonás, okkult, misztériumjátékos gyökerekből származó télbúcsúztató és tavaszköszöntő szimbolikus ünnepegekkel, farsangi játékokkal készült fel a paraszti társadalomban élő ember az új mezőgazdasági év teendőire. Valahol mélyen magunkban még tudjuk, hogy ilyenkor nemcsak a természetnek kell megújulnia, hanem benne az embernek is, legyen szó egyénről vagy közösségről. Sajnálatosan napjainkat és óráinkat nem ez a csodálatos megújulás bővíti el, mintha egyáltalán nem a megújulásra szánt szent idő határozná meg bennünket, mintha teljesen kizökkentünk volna abból a csodákkal teljes időből, ellenkezőleg, mintha a teljes erőtlenségbe történő hanyatlás mélyére sülyednénk alá. A teljes egyetemes teremtett mindenség a természettel együtt ugyanis úgy vajúdik, mint szülési komplikációk terhe alatt a gyermekének életet adó édesanya, akik hathatós segítség nélkül odaveszhetnek, anya a gyermekével együtt. Emberi voltunk rejtett érzékeivel tehát nem a rügyet bontó, virágot hozó megújult életet érzékeljük, hanem a nedvkeringetését elindított fa életpusztító kivágatását. Meg van írva:

„Mindennek rendelt ideje [van], és ideje [van] az ég alatt minden akaratnak¹. Ideje [van] a születésnek és ideje a meghalásnak; ideje az ültetésnek, ideje annak kiszaggatásának, ami ültetett. Ideje [van] a megölésnek és ideje a meggyógyításnak; ideje a rontásnak és ideje az építésnek. Ideje [van] a sírásnak és ideje a nevetésnek; ideje a jajgatásnak és ideje a szökdelésnek. Ideje [van] a kövek elhányásának és ideje a kövek egybegyűjtésének; ideje az ölelgetésnek és ideje az ölelgetéstől való eltávozásnak. Ideje [van] a keresésnek és ideje a vesztesnek; ideje a megőrzésnek és ideje az eldobásnak. Ideje [van] a szaggatásnak és ideje a megvarrásnak; ideje a hallgatásnak és ideje a szólásnak. Ideje

---

¹ רָצוֹן (hépec) 1) gyönyörűség, élvezet, kedv, öröm 2) vágy, kívánság 3) vágyott dolog (ti. drágaság, érték)

[van] a szeretésnek és ideje a gyűlölésnek; ideje a hadakozásnak és ideje a békességnek.”
Préd 3:1-8.

Az imént idézet ellentétpárokban történő felsorolásba szervesen illik bele az is, amit Jézus a tanítványainak mondott, tudni illik, hogy ideje van a vőlegény és násznépe együtt örvendezésének, de van ideje vőlegény elvételének és az ő árván maradt népének böjtölésének. A böjt e meghatározás szerint a vőlegény [[ἀπαίρω](#) (apairó) 1) felemel, elvisz 2) elmegy, eltávozik, elköltözik 3) elindul, elvonul] elvételével² van összefüggésben! Jézus mondja:

És amiképpen felemelte Mózes a kígyót a pusztában, akképpen kell az ember Fiának felemeltetnie. Hogy valaki hiszen ő benne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen. Mert úgy szerette Isten e világot, hogy az ő egyszülött Fiát adta, hogy valaki hiszen ő benne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen. Ján 3:14-16.

És én, ha [[ὕψω](#) (hüpszóó) 1) felemel 2) felmagasztal] felemeltetem e földről, mindeneket magamhoz vonzok. Ján 12:32.

Testvéreim! Krisztus halálában a vőlegény elvételése gyásztapasztalatunkká lett, de a kereszthala általi felemeltetése számunkra megtapasztalhatatlan! Urunk Jézusnak nemcsak a megszületése általi ittléte természetfeletti, hanem a kereszthalála is az, hát még az őedicsőülése? A Jézus meghatározása szerinti böjt tehát a természetfeletti Krisztusból való részesülés, amit semmilyen emberi performanszal (teljesítménnyel) mi el nem érhetünk! Ebből megérthetjük, hogy az igaz böjt egyedül és kizárólag az Úristen munkája, amihez mi semmit nem tudunk hozzátenni. Ő tesz bennünket örvendező násznéppé és ugyancsak ő tesz bennünket böjtölő gyásznéppé is!

A vőlegény áldó jelenléte, menyegzői kisugárzása vagy gyász, éhség és szomjúság gyötrelmeit okozó hiány-léte teszi az Isten nász népévé és/vagy gyász népévé az ő gyülekezetét. Ameddig ebben a testben vagyunk ezen a világon a nász nép és gyász nép állapot szinte határ nélkül összemosisdik, így lesznek boldogok, akik sírnak (Máté 5:3), de ugyanígy lesznek nyomorultta, nyavalyássá, szegényé, vakká és mezítelenné is azok, akik ezt mondják magukról: „Gazdag vagyok, mert meggazdagodtam és semmire nincs szükségem!” Jel 3:17. Vajon mit látunk, amikor ránézünk a mi lángokba borulni kész világunkra, s benne önmagunkra? Meglátjuk-e a felemelet Krisztust? Felismerjük-e magunkban az ő mindeneket magához vonzó hatalmát?

A naptárra nézve azt látjuk, hogy Isten az ő gondviselő Szavával új tavaszt hoz, de a tőle elszakadt ember életfagyasztó telet munkál. Isten az ültetés és plántálás idejét adja, az ember viszont a kiszaggatással és az eltaposással válaszol rá. Isten a megújuló életre hív, de ezt a megkeményedett szív nem akarja meghallani és konokul a halálban marad. Isten Krisztusban az egymás megkeresésének, a szeretésnek, befogadásnak, megölelésnek, a gyógyulásnak és a megbékélésnek idejét adta a világnak, de az ember nagypéntek óta a gyűlölettel, az ölelgetéstől való eltávozással, az elutasítással, az elűzéssel, szétszórással, a béke megtaposásával és a hadakozó háborúval válaszol. Nem különös, hogy amikor Gondviselő mennyei Atyánk mindeneket fenntartó szava a természet megújulását akarja és parancsolja, akkor ennek a

---

² [ἀπό](#) (apo) Birtokos esettel álló előljáró 1) (hely; eredet) -tól, -től, -ról, -ről, -ból, -ből, közül, elől 2) (idő) óta, -tól, -től, kezdve, fogva 3) (ok) miatt 4) ellenére, eltérően 5) (mód) szerint Összetételben: 1) el- ki- (elválasztás, eltávolodás kifejezésére) 2) el-, meg- abbahagy (befejezés, megszűnés kifejezésére) 3) vissza- 4) -talan, -telen (megfosztás, tagadás kifejezésére) + [αἶρω](#) (airó) 1) felemel, felvesz ([Csel 21:11](#), [Jel 18:21](#)), (horgonyt) felszed ([Csel 27:13](#)) 2) magával visz, visel, hord ([Jn 1:29](#)) 3) kivisz, elvisz, elragad, elvesz ([Jn 19:15](#), [Jn 20:15](#), [1Jn 3:5](#)) 4) levesz, eltávolít ([Jn 15:2](#), [Jn 19:38](#), [1Kor 5:2](#), [Ef 4:41](#), [Kol 2:14](#)) 5) bizonytalanságban, izgalomban tart ([Jn 10:24](#)) 6) kiszakít ([1Kor 6:15](#)) 7) megsemmisít, megöl ([Jn 19:15](#), [Csel 22:22](#))

korszaknak az embere már nem tud belekapcsolódni Istennek ebbe a jó akaratába, hanem bedugott füllel teljesen elszakad az élet megújítását szolgáló isteni akarattól, annak jó erőtől és tavaszi hadjárat pusztításaival válaszol?

Ugyanakkor és másfelől pedig, amikor ugyanannak az élő és szent Istennek az akarata, fegyver, háború, igazságos ítélet, bosszú és harag, akkor a vele szemtől szembe álló népnek, az Isten akaratával összekapcsolódni képtelen embereknek olyan akarata támad, amivel „istennek” égő és ételáldozatokat akar vinni, kiáltásokkal és böjtölésekkel akarja hívni őt? Íme az Úr válasza, amit erről egykor Jeremiásnak mondott:

- Ne könyörögj e népért, az ő javára! Mikor böjtölnek, én meg nem hallgatom kiáltásukat, és ha égőáldozatot vagy ételáldozatot készítenek, nem lesznek kedvesek előttem; sőt fegyverrel, éhséggel és döghalállal irtom ki őket. Én, – mondja Jeremiás - ekkor ezt válaszoltam:
- Ah, Uram Isten! Hiszen a próféták ezt mondják nekik:
  - o Fegyvert nem láttok, éhség sem lesz rajtatok, sőt állandó békességet adok nektek ezen a helyen. Mire az Úr így szólt:
- Hazugságot prófétálnak a próféták az én nevemben; nem küldtem őket, nem parancsoltam nekik, nem is beszéltem velük; hazug látomást, varázslást, hiábavalóságot és szívbeli csalárdságot jövendölnek nektek.

Azért ezt mondja az Úr a próféták felől, akik az én nevemben prófétálnak, holott én nem küldtem őket és mégis azt mondják: fegyver és éhség nem lesz e földön: Fegyver és éhség miatt vesznek el azok a próféták! A nép pedig, amelynek ők prófétálnak, ott hever majd Jeruzsálem utcáin az éhség és a fegyver miatt, és nem lesz, aki eltemesse őket, őket és feleségeiket, fiaikat és leányaikat; így zúdítom rájuk gonoszságukat! Jer 14:11-16.

Ki és mi képes ennyire összezavarni és szétdobálni az Isten minden dologra elrendelt idejét? Vajon, ez a nagy felforgató, csak másokban zavart össze mindent, vagy bennünk is ugyanolyan káosz tombol, mint a nagyvilágban? Nyilvánvaló ítélet, harag és bosszú idején, a vőlegény hiány-létének sötét és gonosz napjaiban miképpen böjtölünk, miként kiáltunk, hogyan hívjuk segítségül az Úr nevét, hogy kedvesek legyünk előtte és kegyelmet találjunk, hogy gonoszságunk ne zúduljon reánk és akár elveszve is megtartassunk?

Mert mi a böjt, szeretet testvéreim? Nem egyéb, mint kegyelmet és kedvességet találni a Szent Istennél és az Ő igazságos ítéletére való készülés, ugyanakkor az ő szent akaratával való összekapcsolódás, hogy úgy legyen a földön, amiképpen a mennyekben is! Egy akaratra jutni Istennel, ez a böjt lényege! Ki képes az Isten akaratával egygyé válni? Ki képes azt mondani Istennek és mennyei Atyjának, hogy Atyám! ha el nem múlhat tőlem e pohár, hogy ki ne igyam, legyen meg a te akaratod. Mt 26: 42. Atyám (...) ne úgy legyen amint én akarom, hanem amint te. Mt 26: 39. Atyám, vétkeztem, nem vagyok méltó (...)! Lk 16: 18.

A legelképezhetőbb akaratválságában szenvedő tékozló fiú az atyai háztól való mérhetetlen messzeségben, a teljes kiszolgáltatottságban, az addig soha el nem gondolt gyalázatban, a szegénységben, az éhségben és a meztelenségben magába szállt. Elcsendesedett atyja előtt és kimondta önmaga felett az ítéletet:

- Atyám, vétkeztem az ég ellen és te ellened. És immár nem vagyok méltó, hogy a te fiadnak hivattassam; tégy engem olyanná, mint a te béreseid közül egy! Luk 15:18-19.

Íme a szükség és nyomor eme kemencéjében megszületett egy új, az elsőtől tökéletesen különböző akarat, amely egyszerre volt saját akarat és ugyanakkor a sajátától teljesen idegen akarat is, egy amolyan birtokolhatatlan akarat! E fiú története ugyanis nem úgy folytatódott, hogy felkelt és érvényt szerzett ennek a vadonatúj akaratának, mint tette azt első akaratával is,

azaz nem hajtotta végre magán ezt az új akarattal kimondott ítéletet, mint Júdás tette, hanem az ő esetében az következett, hogy fölkelt és a régi kudarcot vallott és az új akaratával együtt ahhoz ment vissza, aki egyedül méltó, hogy ítélkezzen.

Meg van írva! Mert ha mi ítélők magunkat, nem ítéltetnénk el. 1Kor 11:31.

Napjaink igaz böjtölése egy ilyen csodálatos és birtokolhatatlan akarat megszületését és bennünk való élését jelenti. Böjtölni ma azt jelenti, hogy ezzel az új akarattal a Szent Isten, az olthatatlan tűz kibírhatatlan jelenlétébe készülünk. Az Isten szent népének böjtje ma azt jelenti, hogy az Úr ítélet-akaratát visszhangozva magunk is kimondjuk magunk felett az éppen történő ítéletet, ahogyan azt a tékozló fiú is tette, de ugyanakkor annak kezébe is tesszük magunkat, a kimondott ítélettel együtt, aki egyedül méltó az ítélettelre és annak végrehajtására!

Az igaz böjt akkor éri el célját, ha Isten kegyelme az éppen történő ítéletében kiárad és oly módon ejt rabul és ragad magával, hogy igazán és valóságosan visz át a halálból az életbe. Ez esetben a böjt a váltságahalál jelképe és jelképes kiábrázolása.

Mi azonban nem álhatunk meg a böjt külsőképpen érzékelhető jelnél, mert nekünk szükségszerűen bele kell hatolnunk a váltságahalál éppen örvénylő történésébe, amiképpen Izrael hatolt be a kettéválasztott tengerbe, ahol a nagy vizek az Isten szelétől örvénylő falakként által az üdvösség útját mutatva és szegélyezve! Ez a behatolás a Krisztus váltságahalálába a kenyér megtörésével és az Úrral való együtt könyörgés által történik, amikor Üdvözítőnkkel együtt imádkozunk, könyörgünk és kiáltunk, hogy tudni illik bocsásd meg vétkeinket, legyen meg úgymond a te akaratod, szabadíts meg a gonosztól, jöjjön el a te országod és a tied legyen az országlás, minden hatalom és dicsőség, mindörökké! Ámen.